

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Малопоширені плодові культури

Спеціальність	201 «Агрономія»	Обов'язкова дисципліна	вибіркова
Освітня програма	Агрономія (траєкторія Плодоовочівництва)	Факультет	Агрономії та захисту рослин
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Кафедра	Плодоовочівництво та зберігання продукції рослинництва

ВИКЛАДАЧ

Муленок Яна Олександрівна

Вища освіта – спеціальність: плодовоовочівництво і виноградарство
 Науковий ступінь – кандидат сільськогосподарських наук 06.01.07 – плодівництво
 Досвід роботи – 6 років

телефон	+380661588487 +380966297955	Електронна пошта	kravczova.190691@ukr.net	дистанційна підтримка	Google Meet Zoom, Moodle
---------	--------------------------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	надання здобувачам ґрунтовних знань про глибокі теоретичні знання та набути практичних навичок спрямованих на вирішення комплексних завдань з вивчення стану і перспектив розвитку плідівництва; значення, біологічних основ вирощування плодових, горіхоплідних і малопоширених культур; сучасних ефективних технологій вирощування плодових культур у різних ґрунтово-кліматичних зонах; шляхів і способів покращення якості продукції та заходи щодо її збереження.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна і командна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	✓ знати стан і перспективи розвитку у вирощуванні малопоширених плодових культур; ✓ знати фізіологію стійкості малопоширених плодових рослин до факторів зовнішнього середовища; ✓ знати закономірності плодоношення малопоширених плодових порід; ✓ знати сучасні технології вирощування високих екологічно чистих урожаїв малопоширених плодових культур; ✓ планувати закладання насаджень малопоширених плодових культур для вирощування у відповідних ґрунтово-кліматичних зонах і господарствах різних форм власності; ✓ здійснювати біологічний контроль за станом насаджень та керувати процесами життєдіяльності малопоширених плодових рослин; ✓ знати технологію збирання врожаю малопоширених плодових культур; ✓ забезпечувати високу економічну ефективність впроваджуваних технологій та їх екологічну безпеку.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 20 годин лекції, 20 годин практичних; модульний контроль; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	Вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	Згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	ІК.01 Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК.01 Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК.02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової	Програмні результати навчання	ПРН.01 Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії. ПРН.02 Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін. ПРН.03 Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії. ПРН.04 Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об’єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття. ПРН.05 Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.
--------------------	--	--------------------------------------	--

активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК.06 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.07 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.08 Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК.11 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК.01 Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин).

СК.02 Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

СК.03 Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

СК.07 Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

СК.08 Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

СК.09 Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

ПРН.06 Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

ПРН.07 Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насіннєвого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН.08 Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

ПРН.09 Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

ПРН.10 Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

ПРН.11 Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

ПРН 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).

ПРН17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

ПРН18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.

ПРН23. Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.

ПРН24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1 Малопоширені зерняткові та кісточкові культури

№	тема	Практичне заняття		Тематика	
Лекція 1	Вступ. Нішеві культури з найбільшим експортним потенціалом та перспективи вирощування в умовах України.	ПЗ-1	Морфологічні особливості та закономірності росту і плодоношення плодових, ягідних і горіхоплідних культур.	Самостійна робота Значення для людини та походження цитрусових культур. Вирощування авокадо, ананасу, гранату та бананів. Особливості вирощування тропічних культур. Окулірування різноплідних субтропічних. Субтропічне плодівництво – галузь садівництва. Кліматична зональність світу. Вирощування цитрусових у культивацийних спорудах. Вирощування ананасу. Технологія і вимоги культури. Агротехніка апельсина, лимона, мандарина та грейпфрута. Морозостійкі цитрусові в світовому плодівництві.	
Лекція 2	Аронія. Горобина. Морфолого-біологічна характеристика. Особливості вирощування.	ПЗ-2	Формування й обрізування аронії і горобини. Способи розмноження.		
Лекція 3	Мушмула. Глід. Ірга. Морфолого-біологічна характеристика. Особливості вирощування.	ПЗ-3	Формування й обрізування мушмули, глоду, та ірги. Способи розмноження.		
Лекція 4	Хеномелес. Калина. Кизил. Морфолого-біологічна характеристика. Особливості вирощування.	ПЗ-4	Формування й обрізування хеномелесу, калини, та кизилу. Способи розмноження.		
Лекція 5	Обліпіха. Терен. Морфолого-біологічна характеристика. Особливості вирощування.	ПЗ-5	Формування й обрізування обліпихи і терену. Способи розмноження.		
Розділ 2 Малопоширені ягідні, субтропічні та тропічні культури					
Лекція 6	Біологічно-виробнича характеристика і технологія вирощування малопоширених ягідних культур.	ПЗ-6	Формування та обрізування малопоширених ягідних культур. Способи розмноження.	Самостійна робота Підготовка субстрату та способи утримання ґрунту в насадженнях субтропічних культур закритого ґрунту. Обрізування та формування крон субтропічних. Ґрунтовий покрив субтропиків. Перспективи розвитку субтропічного плодівництва в Україні. Агротехніка субтропічних горіхоплідних культур. Значення для людини та походження субтропічних горіхоплідних культур.	
Лекція 7	Біологічно-виробнича характеристика і технологія вирощування субтропічних культур.	ПЗ-7	Формування та обрізування малопоширених субтропічних культур. Способи розмноження.		
Лекція 8	Біологічно-виробнича характеристика і технологія вирощування тропічних культур.	ПЗ-8	Формування та обрізування малопоширених тропічних культур. Способи розмноження.		
Розділ 3 Малопоширені горіхоплідні культури					
Лекція 9	Біологічно-виробнича характеристика і технологія вирощування мигдалю, pekanу і фундука.	ПЗ-9	Формування й обрізування мигдалю, pekanу і фундука. Способи розмноження		
Лекція 10	Біологічно-виробнича характеристика і технологія вирощування волоського горіху і фісташки	ПЗ-10	Формування й обрізування горіха волоського і фісташки. Способи розмноження		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Методичне забезпечення

1. Заморський В.В., Яковенко Р.В., Яковенко О.В. та ін. Плодівництво: навчальний посібник. Умань, 2019. 320 с.
2. Сіленко В.О. Сучасні агротехнології у садівництві: Практикум. Вінниця. 2014. 150 с.
3. Мельник О.В. Формування й обрізування інтенсивних насаджень аличі. Новини садівництва. Спеціальний випуск, 2005. 18 с.
4. Мельник О.В. Формування й обрізування інтенсивних насаджень персика. Новини садівництва. Спеціальний випуск, 1998. 22 с.
5. Мельник О.В. Інтенсивний сад. Закладання та догляд. Ч. 1-10. 2017-2019.

Основна література:

1. Меженський В. М., Меженська Л. О. Малопоширені плодові культури. Київ: Компринт, 2016. 544 с.
2. Меженський В. М., Меженська Л. О., Якубенко Б. Є. Нетрадиційні ягідні культури: рекомендації з селекції та розмноження. Київ: Компринт, 2014. 119 с.
3. Меженський В. М., Меженська Л. О., Мельничук М. Д., Якубенко Б. Є. Нетрадиційні плодові культури (рекомендації з селекції та вирощування садивного матеріалу). Київ: Фітосоціоцентр, 2012. 80 с.
4. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво : підручник. К. : Світ, 2004. 464 с.
5. Клименко С. В. Малораспространенные плодовые растения как лекарственные. Интродукция растений. 2001. № 3-4. С. 37-44.

Допоміжна література:

1. Меженський В.М. Нові сорти нішевих плодових культур української селекції. Досягнення та концептуальні напрями вирощування малопоширених плодово-ягідних культур та переробки їх сировини: зб. матер. першої всеук. наук.-практ. конф. Київ: Інститут садівництва НААН, «Центр учбової літератури». 2019. С. 12-15.
2. Меженський В.М., Меженська Л.О. Формування колекції та удосконалення методів добору нетрадиційних плодових і декоративних культур: монографія. К.: ЦП «Компринт», 2015. 480 с.
3. Надточій І.П., Супрун К.І. Інтродукція, селекція та розмноження високовітамінних малопоширених культур в ІС НААН. Сад, виноград і вино України. 2012. № 1-2. С. 16-19.
4. Клименко С.В. Нові види плодових рослин в інтродукційних дослідженнях Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України. Досягнення та концептуальні напрями вирощування малопоширених плодово-ягідних культур та переробки їх сировини: зб. матер. першої всеук. наук.-практ. конф. Київ: Інститут садівництва НААН, вид-во «Центр учбової літератури». 2019. С. 9-12.
5. Шестопал Г.С. Антиоксидантна здатність біологічно активних речовин

- плодів ягідних культур. Вісник Львівської комерційної академії. Серія товарознавча. 2011. Вип. 12. С. 127-131.
6. Гель І., Рожко І. Жимолость їстівна: особливості культивування. Пропозиція. 2019. № 6. С. 76-79.
 7. Волкова Н.П. Кизилловий сад. Сад, виноград і вино України. 2012. № 3-4. С. 24-25.
 8. Чирка В.Г. Селекція хурми віргінської на Дніпров'ї. Досягнення та концептуальні напрями вирощування малопоширених плодово-ягідних культур та переробки їх сировини: зб. матер. першої всеук. наук.-практ. конф. Київ: Інститут садівництва НААН, вид-во «Центр учбової літератури». 2019. С. 42-44.
 9. Балабак А.Ф. Лимон у декоративній культурі. Умань: УДАА, 2002. С. 69.
 10. Заморський В.В., Яковенко Р.В., Яковенко О.В. та ін. Плодівництво: Посібник - Умань: Світ, 2019. 414 с.

Електронні інформаційні ресурси (Посилання)

1. Рослинництво України – 2018 рік: статистичний збірник. К.: Державна служба статистики України, 2019. 180 с. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 20.04.2019)
2. FAO Statistics Division 2018. URL: <http://faostat.fao.org/site/567/DesktopDefault.aspx> (дата звернення 11.08.2023)
3. Вирощування плодово-ягідних культур в Україні – 2018: статистичні дані. Київ: Державна служба статистики України. 2019. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 25.08.2023)
4. Річний галузевий звіт «Садівництво та ягідництво в Україні – 2018». Асоціація «УКРСАДПРОМ». Київ, лютий 2019 р., 19 с. URL: <http://ukrsadprom.org/blog/asotsiatsiya-ukrsadprom-publikuye-richnyj-galuzevyj-zvit-sadivnytstvota-yagidnytstvo-2018> (дата звернення 02.09.2023)
5. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2019 рік: Міністерство аграрної політики та продовольства України. Київ. 2019. 416 с. URL: <https://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin> (дата звернення 02.12.2023).
6. Малопоширені плодові культури та нові. URL: <https://all4garden.com.ua/novi-kulturi.html>
7. В Україні працюють на створення колекції малопоширених плодово-ягідних культур URL: <https://superagronom.com/news/10670-v-ukrayini-pratsyuyut-nad-stvorenniam-kolektsiyi-maloposhirenih-plodovo-yagidnih-kultur>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ,ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	Підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	Відповіді на тестові питання
		до 20	Усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	Результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.